

Skicka vidare

Han har onekligen speciella ögon. Smala, till synes obetydliga, men likväl påträngande och intensivt granskande små springor. Man värjer sig helt enkelt inte för Haley Joel Osments blick. Det är kanske därför han är så vass på att se döda människor i Sjätte sinnet.

I den lille killen med de sneda framtänderna har Hollywood fått en barnskådespelare som inte bara är som alla andra amerikanska ungar på film, det vill säga en som är klarsynt och säger ärliga sanningar irriterande högt och tydligt. Haley Joel Osment har dessutom en scenisk närvaro som får oss att ta honom på ett sorts, ursäkta, vuxet allvar, på ett helt annat sätt än vi gjorde i någon ensamfilm med Macaulay Culkin.

Så när grabben spänner ögonen i sin lärare Kevin Spacey och förklarar hur han löst hemuppgiften med att förbättra världen, ja då lyssnar Spacey. De andra i och för sig goda idéerna i klassen, om att källsortera rätt och hjälpa gamlingar över gatan, reduceras till banala scoutgärningar i jämförelse med tanken att pay it forward (filmens originaltitel).

Det hela går ut på att hjälpa tre människor, som inte förväntat sig hjälpen och kanske heller inte förtjänat den. Som tack ska dessa tre människor sen genomföra samma sak – det vill säga skicka vidare. Världen ska alltså per pluttifikation bli en väldigt mycket bättre värld.

Det är en strålande idé. Och det är ingen slump att det är just den här killen som kläcker just den idén. Han lever nämligen med en mamma som är halvalkoholiserad stripjointserver – och som dessutom har ett osvikligt dåligt omdöme med män. Han har helt enkelt en finfin mylla på hemmaplan att plantera sin humanistiska gärning i.

Haley Joel Osment har ett nästan omänskligt, på så små axlar, stort ansvar i Skicka vidare. Det är av avgörande betydelse för filmens och berättelsens trovärdighet att vi köper hans tro och kamp, liksom hans motgångar och förtvivlan. Detta klarar han häpnadsväckande bra. Det är så att säga inte det som är filmens problem. Ett

problem som egentligen dyker upp väldigt sent i filmen. Idén med att skicka vidare är nämligen så vacker och så fascinerande att den bär säkert en och en halv timme.

Men då, och detta är sannerligen ingen ny tragedi i Hollywood, så drabbas man plötsligt av paniken att budskapet inte gått fram. Hallå! Tänk om det finns någon där i publiken som inte fattar att den lille killen är en Kristusgestalt! Det är en för filmen fatal tanke. Jag är inte den som vill rekommendera någon att lämna salongen en kvart före slut. Och Paul Newman, som sagt att det är den sista kvarten man kommer ihåg, skulle antagligen hata den här filmen. Så sitt för all del kvar och ta del av hur världens största filmfabrik slår huvudet riktigt hårt och faktiskt totalramponerar det som väldigt länge var en riktigt bra film. Det är en intressant genre i sig.

MATS WEMAN

USA 2000 Manus: Leslie Dixon **Regi:** Mimi Leder Foto: Oliver Stapleton

124 min Från **11** år I rollerna: Kevin Spacey, Helen Hunt, Haley Joel Osment mfl
Distribution: Sandrew Metronome